

ОКРЕМА ДУМКА

судді Конституційного Суду України Віктора Кичуна стосовно Рішення Конституційного Суду України від 10 березня 2026 року № 2-р/2026 у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 3, підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“

Я підтримую, хоча й з певними застереженнями, про які в моїй Окремій думці йтиметься далі, резолютивну частину Рішення Конституційного Суду України від 10 березня 2026 року № 2-р/2026 у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 3, підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ (далі – Рішення) в частині визнання таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами (далі – Закон). Обґрунтованість висновку про неконституційність підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону, знову-таки із певними пересторогами, в мене не викликає сумнівів, оскільки абсолютно невинуватим з огляду на конституційні гарантії права особи на виконання остаточного судового рішення, ухваленого у її спорі супроти органу публічної влади, є покладення на таку особу обов’язку сплачувати судовий збір на будь-якій стадії судового процесу у процедурі здійснення судового контролю за виконанням судового рішення, ухваленого адміністративним судом на її користь.

Водночас вважаю за потрібне викласти свою Окрему думку щодо низки принципових аспектів, які Конституційний Суд України (далі – Суд, Велика палата Суду) не врахував і врахування яких дало б змогу концептуально посилити мотивувальну і резолютивну частини Рішення.

I. Щодо предмета конституційного контролю у справі

1. По-перше, я маю суттєві зауваження до методологічної обґрунтованості визначення Великою палатою Суду предмета конституційного контролю у справі. Але спершу трохи історії.

2. Другий сенат Суду 13 травня 2024 року ухвалив Рішення № 6-р(II)/2024, в якому досліджував питання щодо конституційності таких приписів Закону, а саме:

1) частини другої статті 3, *яка визначає перелік заяв, за подання яких судовий збір не справляють;*

2) підпункту 9 пункту 1 частини другої статті 4, *який встановлює ставки судового збору за подання до суду апеляційної та касаційної скарги на ухвалу суду, заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду:*

– *юридичною особою або фізичною особою-підприємцем – у розмірі 1 прожиткового мінімуму для працездатних осіб;*

– *фізичною особою – у розмірі 0,2 прожиткового мінімуму для працездатних осіб.*

3. У пункті 1 резолютивної частини Рішення від 13 травня 2024 року № 6-р(II)/2024 Другий сенат Суду ухвалив: «Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), **частину другу статті 3, підпункт 9 пункту 1 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами в тім, що вони уможливлють справляння судового збору під час подання апеляційної та касаційної скарги на ухвалу суду, постановлену за результатами розгляду скарги на рішення, дію або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до Цивільного процесуального кодексу України».**

4. Як убачається зі змісту пункту 1 резолютивної частини Рішення, щодо якого я викладаю цю Окрему думку, Велика палата Суду обрала аналогічний методологічний підхід щодо визначення предмета конституційного контролю у

справі, а саме ухвалила: «Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), частину другу статті 3, підпункт 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами в тім, що вони уможливають справляння судового збору „за подання апеляційної скарги і касаційної скарги на ухвали суду“, постановлені в порядку статей 382, 383 Кодексу адміністративного судочинства України». Цей методологічний підхід Великої палати Суду з визначення предмета конституційного контролю у справі я не підтримую з таких принципових міркувань.

5. Велика палата Суду у Рішенні визнала за потрібне здійснити субстантивне (змістовне) перевіряння на конституційність двох автономних і діаметрально протилежних за своєю юридичною природою приписів Закону, а саме:

1) частини другої статті 3 Закону, за змістом якої *судовий збір не справляють за подання 19 (дев'ятнадцяти) різних категорій заяв, позовних заяв, апеляційних та касаційних скарг;*

2) підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону, згідно з яким *«за подання до адміністративного суду апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду ставка судового збору становить 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб».*

6. Припис підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону встановлює юридичний обов'язок зі сплати судового збору за подання апеляційної та касаційної скарг на будь-яку ухвалу адміністративного суду, зокрема й на ухвалу, постановлену за наслідками розгляду заяв, поданих порядком статей 382, 383 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс), тобто за своєю юридичною природою, очевидно, є зобов'язальним.

7. Натомість припис частини другої статті 3 Закону унеможливорює справляння судового збору за подання 19 (дев'ятнадцяти) різних категорій заяв, позовних заяв, апеляційних та касаційних скарг, тому очевидно, що за своєю

юридичною природою цей припис є заборонним для конкретного його адресата – суду системи судоустрою України, оскільки він установлює для цього суб'єкта правозастосування юридично визначену (чітку та однозначну) заборону вимагати від осіб, які звертаються до суду сплати судового збору за подання тих звернень до суду, перелік яких цей припис прямо встановлює.

8. Маю тверде переконання, що з огляду на природу конституційного контролю його предметом у цій справі мав би бути тільки конкретний зобов'язальний припис – підпункт 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону, який встановлює юридичний обов'язок зі сплати судового збору за подання апеляційної та касаційної скарг на будь-яку ухвалу адміністративного суду, зокрема й на ухвалу, постановлену за наслідками розгляду заяв, поданих порядком статей 382, 383 Кодексу, для конкретного його адресата – особи, яка звертається до суду за захистом свого права на виконання остаточного судового рішення, ухваленного на її користь у спорі супроти органу публічної влади.

9. Така позиція уґрунтована на тому, що конструкція заборонного припису частини другої статті 3 Закону (заборонного для єдиного суб'єкта правозастосування – суду системи судоустрою України), на мою думку, однозначно унеможлиблює конституційний контроль, адже перед Судом [Конституційним Судом України – прим. моя] у такій ситуації порушено і, з огляду на позицію Великої палати Суду, сформульовану у Рішенні, вочевидь, і надалі порушуватиметься питання про здійснення акту судової правотворчості у спосіб розширення змістового обсягу заборонного для судів системи судоустрою України припису за допомогою додавання нових різновидів процесуальних документів, за подання яких судам системи судоустрою України заборонено вимагати сплату судового збору від осіб, які звертаються з відповідними процесуальними документами. Тобто йдеться про такий – 20-й – різновид процесуальних документів, за подання яких за наслідками ухвалення Рішення Великої палати Суду вже не справлятимуть судовий збір, як „за подання апеляційної скарги і касаційної скарги на ухвали

суду“, постановлені у порядку статей 382, 383 Кодексу. Проте таке розширення змістового обсягу заборонного для судів системи судоустрою України припису частини другої статті 3 Закону не належить до повноважень Суду, а є ексклюзивною конституційною компетенцією законодавця згідно з пунктом 1 частини другої статті 92 Основного Закону України [за змістом зазначеного припису Конституції України виключно законами України встановлюють збори, а отже, й умови звільнення від сплати таких зборів, зокрема й судового збору (тобто тільки Верховна Рада України законами України уповноважена встановлювати ті приписи, що забороняють судам системи судоустрою України вимагати сплати судового збору від осіб, які звертаються до цих судів з відповідними процесуальними документами)].

10. Свого часу Голова Верховного Суду Ізраїлю *Moses Smoira* сформулював універсальний принцип, яким має керуватися суддя, вирішуючи для себе, чи потрібно йому підтримувати попередню позицію суду, якщо є достатні підстави вважати її хибною з погляду коректності обраного судом аргументативного підходу щодо питання, яке є предметом справи:

„Поміж правильністю і стабільністю – правильність є кращим вибором“ (*President Smoira in CA 376/46 Rosenbaum v. Rosenbaum, IsrSC 2 235 at 253*).

Надалі Голова Верховного Суду Ізраїлю *Aharon Barak* розкрив концептуальний зміст зазначеного твердження, зауваживши таке:

„Ці слова [„поміж правильністю і стабільністю – правильність є кращим вибором“] були сказані щодо повноважень Верховного Суду відступати від своїх прецедентів. <...> Проте ці слова доречні для кожного судді, який сумнівається і критично аналізує свої рішення. У моменти, коли ми запитуємо себе, на що орієнтуватися, нашою дороговказною зіркою [найважливішим ідеологічним орієнтиром кожного судді – прим. моя] має бути віднайдення юридичної істини, яка забезпечить здійснення справедливості в юридичних межах. Ми не повинні зациклюватися на наших попередніх поглядах. Ми повинні бути готові визнати хибність своєї думки“ (*President Barak in CA 7048/97 John Does v. Ministry of Defence at 22*).

11. Отже, з прикрістю мушу констатувати, що Велика палата Суду у Рішенні сформулювала свою позицію щодо методології визначення предмета конституційного контролю у справі без урахування важливого конституційного правила – юридичне регулювання умов звільнення від сплати загальнодержавних зборів, зокрема судового збору (встановлення тих приписів, що забороняють судам системи судоустрою України вимагати сплати судового збору від осіб, які звертаються до цих судів з відповідними процесуальними документами), є ексклюзивною конституційною компетенцією законодавця згідно з пунктом 1 частини другої статті 92 Основного Закону України, а отже, визначення умов звільнення від сплати загальнодержавних зборів, зокрема й судового збору, не належить до іманентних повноважень Суду.

12. Саме тому вважаю, що єдиною слушною відповіддю Великої палати Суду на порушене Верховним Судом у конституційному поданні питання щодо конституційності частини другої статті 3 Закону мало бути процесуальне рішення про закриття конституційного провадження у справі в цій частині на підставі пункту 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Суду питання, порушеного у конституційному поданні.

13. З огляду на це я переконаний у тому, що логічним продовженням висловленої мною у попередньому пункті позиції повинен був стати чіткий та однозначний висновок Великої палати Суду про те, що єдиним коректним, а отже, і єдиним можливим предметом конституційного контролю у справах щодо конституційності покладення на особу юридичного обов’язку зі сплати судового збору за подання апеляційної та касаційної скарг на ухвалу адміністративного суду є саме конкретний зобов’язальний припис Закону (у справі, у якій Велика палата Суду ухвалила Рішення – підпункт 5 пункту 3 частини другої статті 4) у тім, що він покладає на особу обов’язок щодо сплати судового збору за подання апеляційної та касаційної скарг на ухвалу адміністративного суду.

II. Стосовно викладення мотивувальної й резолютивної частин Рішення без додержання принципу „методологічної цілісності“, а також щодо наявності в мотивувальній та резолютивній частинах Рішення Великої палати Суду суперечливих (контрарних) висновків

14. Ще одним концептуальним моментом, на якому Великій палаті Суду, на мою думку, варто було зосередитися, є забезпечення чіткості та однозначності висновків Великої палати Суду щодо юридичної природи припису підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону, а отже, і юридичної визначеності в аспекті формулювання її юридичної позиції в цій частині. Що я маю на увазі?

15. У абзаці першому пункту 3 мотивувальної частини Рішення Велика палата Суду зазначила, що „предметом конституційного контролю в цій справі є питання відповідності Конституції України (конституційності) **частини другої статті 3, підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону в частині обов’язку сплати судового збору за подання до адміністративного суду апеляційної скарги на ухвали суду, постановлені в порядку здійснення судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративних справах відповідно до статей 382, 383 Кодексу**“. Подібний висновок містить і абзац восьмий пункту 6 мотивувальної частини Рішення Великої палати Суду, а саме: «Оспорюваними приписами Закону встановлено необґрунтоване втручання у право особи на доступ до суду. **Обов’язок сплати судового збору „за подання апеляційної скарги і касаційної скарги на ухвали суду“, постановлені в порядку статей 382, 383 Кодексу, не можна вважати справедливим елементом механізму контролю за виконанням судового рішення**».

16. Як я вже стверджував, я не можу підтримати позицію Великої палати Суду щодо визнання частини другої статті 3 Закону приписом, який має зобов’язальну юридичну природу. Частина друга статті 3 Закону саме забороняє судам системи судоустрою України вимагати сплати судового збору від осіб, які звертаються до цих судів з відповідними процесуальними документами, а не

встановлює обов'язок особи щодо сплати судового збору за звернення до адміністративного суду з конкретними процесуальними документами.

17. Натомість щодо встановлення, що підпункт 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону має юридичну природу зобов'язального припису, я цілковито підтримую позицію Великої палати Суду, викладену в абзаці першому пункту 3 та абзаці восьмому пункту 6 мотивувальної частини Рішення, і вважаю її методологічно виправданою з тих підстав, про які я вже зазначив у розділі I „Щодо предмета конституційного контролю“ цієї Окремої думки.

18. Проте Велика палата Суду у пункті 1 резолютивної частини Рішення все ж залишила поза увагою власні міркування, викладені у мотивувальній частині Рішення (в абзаці першому пункту 3 та абзаці восьмому пункту 6), оскільки зі змісту пункту 1 резолютивної частини Рішення випливає, що обидва спірні приписи – і припис частини другої статті 3 Закону, і припис підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону – на думку Великої палати Суду, «уможливлюють справляння судового збору „за подання апеляційної скарги і касаційної скарги на ухвали суду“, постановлені в порядку статей 382, 383 Кодексу адміністративного судочинства України».

19. Вважаю, що Велика палата Суду мала обґрунтовані підстави, і насамперед з огляду на власні ж юридичні позиції, викладені у мотивувальній частині Рішення, чітко встановити у пункті 1 резолютивної частини Рішення, що підпункт 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону не відповідає Конституції України (є неконституційним) саме «в частині обов'язку сплати судового збору „за подання апеляційної скарги і касаційної скарги на ухвали суду“, постановлені в порядку статей 382, 383 Кодексу адміністративного судочинства України». Непослідовна ж позиція Великої палати Суду не забезпечує чіткості й однозначності її висновків щодо юридичної природи припису підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону, а отже, не забезпечує юридичної визначеності в аспекті формулювання юридичної позиції Суду в цій частині.

III. Стосовно незосередження ідеології мотивувальної частини Рішення на специфіці публічно-правових відносин, які є вертикальними (відносинами субординації – влади-підпорядкування) і характеризуються екстремальним дисбалансом юридичних можливостей у судовому процесі

20. На мою думку, безперечно, посилили б мотивувальну частину Рішення, з одного боку, принциповий акцент Суду на позитивному обов'язку держави надати особі, яка не наділена публічною владою, додаткові процесуальні засоби юридичного захисту для врівноваження можливостей сторін справи в адміністративному судочинстві, а з другого, – такі конкретні концептуальні позиції щодо специфіки адміністративного судочинства, які я стисло викладу нижче і в доконечній потребі внесення яких до мотивувальної частини Рішення мені, на превеликий жаль, не вдалося переконати моїх колег.

21. Здійснення публічної влади в добропорядний спосіб (*good governance*) вимагає того, щоб особі було надано можливість у дієвий спосіб оскаржувати акти органів публічної влади, їх посадових і службових осіб, їхні дії або бездіяльність, завдяки чому забезпечується судовий контроль за діяльністю цих органів та їх посадових і службових осіб, а саме за ухваленими ними рішеннями, учиненими діями або бездіяльністю. За такої диспозиції адміністративне судочинство є стрижневим елементом демократичного врядування, а його дієвість – засадничою для будь-якого суспільства, що базується на правовладді.

22. Після набрання чинності 2016 року змінами до Конституції України щодо правосуддя, унесеними Законом України „Про внесення змін до Конституції України“ (щодо правосуддя) від 2 червня 2016 року № 1401–VIII, адміністративна юстиція стала єдиною судовою спеціалізацією, конституйованою безпосередньо в тексті Основного Закону України, а мета діяльності адміністративних судів – захист прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин – постала як принцип конституційного рангу (рівня) в національному правопорядку (частина п'ята статті 125 Конституції України).

23. Суть ідеології адміністративного судочинства, а отже, й мета діяльності адміністративних судів полягає в тому, щоб захистити „малу людину“ від „великої держави“ в особі її численних суб'єктів владних повноважень, які наділені множинними повноваженнями та низкою механізмів владного примусу.

24. Саме для цього в адміністративному судочинстві передбачено низку процесуальних заходів, які спрямовані на посилення спроможності осіб-позивачів (суб'єктів, які не наділені публічною владою) ефективно захищати свої права в процедурі адміністративного судочинства, як-от:

1) визначено можливість особи у спорах щодо захисту соціальних прав, малозначних спорах тощо залучати як представника в суді особу, яка не є адвокатом (частина п'ята статті 131² Конституції України);

2) встановлено незначний розмір судового збору, який є фіксованим – 0,4 або 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб (стаття 4 Закону), а не обчислюється від предмета / ціни позову;

3) закріплено принцип, який тільки частково узгоджується з принципом рівності сторін та передбачає покладення на одну зі сторін (відповідача – суб'єкта владних повноважень) безумовний обов'язок доводити правомірність своїх дій і який покликаний вирівняти юридичні можливості „малої людини“ та „великої держави“ у судовому процесі (абзац перший частини другої статті 77 Кодексу).

Реалізація таких заходів повною мірою відповідає конституційним принципам, за якими держава відповідає перед людиною за свою діяльність, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (друге, третє речення частини другої статті 3 Конституції України).

25. Отже, в юридичних відносинах між особою з одного боку і державою в особі органів публічної влади з другого, особа завжди є слабшою стороною. Саме тому в Україні як державі, керованій правовладдям, діють адміністративні суди, метою діяльності яких є захист особи у спорах супроти органів публічної влади.

26. Викладення зазначених міркувань у Рішенні дало б змогу Великій палаті Суду конституювати у своїй юриспруденції важливі позиції щодо специфіки

адміністративного судочинства, наголосити на його – адміністративного судочинства – конституційній місії, а також дало б законодавцю важливий сигнал щодо потреби запроваджувати нове юридичне регулювання у сфері чинення правосуддя в адміністративних справах з урахуванням такого важливого принципу конституційного рангу (рівня), як забезпечення дієвості захисту адміністративними судами прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин.

IV. Щодо проблематичності недиференціювання (нерозрізнення) юридичних наслідків (ефекту), які повинно мати Рішення, за суб'єктом складом сторін справи в адміністративному судочинстві

27. На моє переконання, загальне [для всіх сторін справ, що їх розглядають порядком адміністративного судочинства – і суб'єктів приватного права, і суб'єктів, наділених публічною владою (суб'єктів владних повноважень)] звільнення від обов'язку сплачувати судовий збір на всіх стадіях судового процесу у процедурі здійснення судового контролю за виконанням судового рішення, яке впливає з пункту 1 резолютивної частини Рішення, концептуально хибне з погляду предмета конституційного контролю в цій справі.

Універсалізація Судом його юридичної позиції – поширення її на всіх сторін справи в адміністративному судочинстві попри специфіку цих відносин та участь у них людини як слабшої сторони з погляду її юридичних можливостей себе захищати – нівелює мету діяльності адміністративних судів, визначену частиною п'ятою статті 125 Конституції України, уможлиблюючи ситуації, коли опцією не сплачувати судовий збір за апеляційне і касаційне оскарження ухвал суду у процедурі судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративному судочинстві одночасно з суб'єктами приватного права зможуть користуватися і суб'єкти владних повноважень, що дасть їм широкий простір для реалізації їхніх недобропорядних намірів унеможливити (або максимально відтермінувати) виконання судового рішення адміністративного суду на шкоду особі-позивачеві.

V. Стосовно невисвітлення у Рішенні ширшого контексту процедури інстанційного оскарження ухвал адміністративних судів, постановлених порядком статей 382, 383 Кодексу

28. Спершу зазначу, що перегляд судових рішень адміністративних судів апеляційним та/або касаційним порядками охоплює різні виміри: матеріальний (перегляд судових рішень по суті заявлених вимог); процесуальний (перегляд, у межах якого апеляційний адміністративний суд / Верховний Суд перевіряють додержання судами першої / апеляційної інстанцій вимог Кодексу під час розгляду заяви / позовної заяви / апеляційної скарги); комбінований (одночасно охоплює як матеріальний, так і процесуальний виміри перегляду).

29. Перегляд судових рішень у процедурі розгляду заяв про встановлення судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративному судочинстві, поданих порядком статей 382, 383 Кодексу, може реалізовуватися в будь-якому з трьох зазначених вимірів: і в матеріальному, і в процесуальному, і в комбінованому.

30. Щодо матеріального перегляду (перегляду ухвал, якими суд розглянув заявлені вимоги щодо здійснення судового контролю за виконанням судового рішення по суті) Велика палата Суду в Рішенні слушно зазначила про те, що такий перегляд можливий тільки апеляційним порядком.

31. Водночас Суд у мотивувальній частині Рішення не деталізував, що процедура здійснення судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративному судочинстві, як і будь-яка судова процедура, охоплює широкі гарантії права на судовий захист, зокрема з питань, які стосуються оцінювання процесуальної прийнятності відповідних заяв чи апеляційних скарг, поданих у межах процедури здійснення судового контролю за виконанням судового рішення. Йдеться про те, що ухвали суду, постановлені в межах процедури здійснення судового контролю за виконанням судового рішення в адміністративному судочинстві, можуть стосуватися також процесуальних питань – перевіряння прийнятності відповідних заяв чи апеляційних скарг за формою та додержання інших процесуальних вимог щодо їх прийнятності

(наприклад, щодо додержання особою строку для подання відповідної заяви чи апеляційної скарги). І ніщо в цьому аспекті не перешкоджає апеляційному та касаційному оскарженню (і перегляду) ухвал судів першої та апеляційної інстанцій в процедурі здійснення судового контролю за виконанням судового рішення в адміністративному судочинстві **саме з мотивів незгоди з висновками суду першої інстанції або суду апеляційної інстанції щодо процесуальної прийнятності відповідної заяви чи апеляційної скарги (додержання заявником або скаржником процесуальних вимог Кодексу під час звернення до суду з відповідною заявою чи апеляційною скаргою).**

32. Чому я вважаю своїм обов'язком зазначити про це в моїй Окремій думці? Все дуже просто. Виконуючи Рішення Великої палати Суду, законодавець, вочевидь, обиратиме найбільш слушну нормативну формулу для того, щоб забезпечити повноту виконання Рішення Великої палати Суду. І мені важливо наголосити на тому, що Велика палата Суду, хоча й прямо не зазначила у Рішенні про другий – процесуальний – вимір процедури інстанційного оскарження ухвал суду, постановлених порядком статей 382, 383 Кодексу, проте це логічно випливає з її юридичних позицій, які містить мотивувальна частина Рішення, а саме:

– „Конституційний Суд України висновує, що механізм здійснення судового контролю за виконанням судового рішення в адміністративному судочинстві повинен ґрунтуватися на презумпції правомірності вимоги суб'єкта, який не наділений владними повноваженнями, щодо виконання органом публічної влади рішення, ухваленого на користь такого суб'єкта. Правомірність відповідної вимоги ґрунтується на факті наявності судового рішення, яке набрало законної сили та ухвалене на користь особи у її спорі супроти органу публічної влади. З цієї презумпції випливає позитивний обов'язок держави привести у відповідність юридичне регулювання процедури перегляду судових рішень, ухвалених як у процесі, так і за наслідками розгляду відповідної заяви, принаймні з такою вимогою справедливого судового розгляду, як недопустимість покладення на особу фінансового тягара у

вигляді обов'язку сплачувати судовий збір у процедурі розгляду її заяви про здійснення судового контролю за виконанням судового рішення на будь-якій стадії судового розгляду такої заяви“ (абзац сьомий пункту 5);

– „Конституційний Суд України зазначає, що позитивний обов'язок держави запровадити дієвий механізм здійснення судового контролю за виконанням судового рішення, що забезпечує ефективну реалізацію права на судовий захист в адміністративному судочинстві, не сумісний з вимогою сплачувати судовий збір у процедурі розгляду заяви про здійснення судового контролю за виконанням судового рішення на будь-якій стадії судового розгляду відповідної заяви“ (перше речення абзацу третього пункту 6).

33. Отже, одразу дві юридичні позиції Великої палати Суду дають законодавцю обґрунтовані підстави для пошуку такої нормативної формули для виконання Рішення, яка охоплюватиме всі судові рішення, що їх суди ухвалюють на будь-якій стадії судового розгляду заяви про здійснення судового контролю за виконанням судового рішення в адміністративному судочинстві.

Суддя
Конституційного Суду України

Віктор КИЧУН